

Előfizetési díj:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hónapra	1 „
Megjelenik minden nap, az ünnepek követő napok kivételével.	

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSGAI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:	
Négyezer hasábozott garmond sorára 6 kr.	
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.	
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.	
Hirdetéseket felvesznek:	
Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22)	
„Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11.)	
Pestben: Lang Leopold (Erzsébet-tér 9 sz.)	
Nyiltéri czikkok	
garmond sora után 20 kr. fizetendő.	

Szerkesztői szállás:	Az értékes czikkok díjaztatnak.	Kiadó-hivatal:
Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.	Kéziratok nem adatnak vissza.	Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap
második évfolyamára

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legcélszerűbben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégítenek.

Az előfizetési árak a régiék:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hónapra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megszerzése által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

A választási törvény novellája.

III.

Pest, jan. 30.

(M. A.) A választói képesség szabályozásának kérdése akaratlanul is emlékeztetünkbe hozza a választhatóságot, a passiv választási jogot. Törvényjavaslatunk egy árva szócskát sem szól e tárgyról, vannak azonban jelenségek, melyek prófétai iblettség nélkül is sejtjenek engedik, hogy annál több szó lesz róla majd a parlamenti viták alkalmával; hogy a törvényjavaslat országgyűlési tárgyalásakor annak épen ezen, hogy úgy mondjuk elhallgatott része fog ürügyet szolgáltatni a legélénkebb küzdelemre.

A passiv választójog Achilles sarkának hazánkban egészen konkrét alakot lehet adni az ugynevezett „incompatibilitás” fogalmában. A sajtó terén, a törvényhozás asztalánál gyakran halljuk e szót hangoztatni, s törvényhatóságainak nagy része is feliratilag ismételtén kérelmezte annak megtestesítését, az országos képviselői s kormánykinevezéstől függő hivatalnoki állások összeférhetlenségének törvénybe iktatását.

A Deák kör tagjai közül a választási törvény revisiójára kiküldött 18-as bizottság kebelében is megpendült az incompatibilitás kérdése, s bár a bizottság — tegnap tartott zárulésában — elodázta magát a kormány véleményének meghallgatása előtt e kérdés eldöntését: tagjainak többsége, mint személyes tapasztalásból tudjuk, még sem idegen a bizonyos határokig menő — összeférhetlenség kimondásától. Így gondolkozik, ha nem csalódnunk, kívülök még számos tagja a jobb-oldalnak.

Igénytelen nézetünk szerint is az incompatibilitás iránti törvény megalkotása, illetőleg a ministerium által beterjesztett választási törvényjavaslat első fejezetének e kérdésre is kiterjesztése úgy a törvényhozásnak, mint különösen a közkormányzatnak érdekében valódi szükségét képez.

Megkívánja ezt mindenek előtt a képviselőház erkölcsi tekintélye, méltósága.

A legtavolabbiól sem tartjuk ugyan indokoltnak a szélsőbal sajtója s néhány parlamenti matadora által minduntalan hangsúlyozott azon gyanúsítást, mely a hivatalnok-képviselőben nem lát egyebet közönséges szolgánál, ki urának, ministerének óhajátását mindenáron, még jobb meggyőződésének feláldozásával is kész teljesíteni. Sőt ellenkezőleg, épen a képviselőház utolsó ülészakából több esetet tudnánk felemlíteni, melyekben nem egy hivatalnok-képviselő szavazott ellene a ministeri főnöke által benyújtott törvényjavaslatnak. Mindazonáltal nem lehet tagadni annak, a mit gyanúsításként annyiszor ballottunk, lehetőségét. A gyarlóság oly tulajdonsága nemünknek, melyet a ministeri bureau küszöbén sem lehet levétközni; s főleg azok, kik e tulajdonság osztogatásánál esetleg valamivel nagyobb adaghoz jutottak, elvakítva a ministeri kegyvesztés félelmétől, elkábítva a vörös bársony székeket környező fény varázserejétől, ha lelki küzdelmek után is, de áldozatul hozzátják meggyőződésüket, s az annak követését parancsoló képviselői kötelességet hivatalos állásunknak. Nem ennek megtörténte, de ennek lehetősége az, a mitől, a mennyire tehetjük, meg kell védeni a népfőlség szentélyét, a képviselőházat.

A possibilitás positivitással változik azonban át, ha a közkormányzat érdekében meri-

tett érvet vesszük figyelembe. Határozott tény az, hogy Magyarországnak aránylag nagyobb számu hivatalnok-testülete van, mint az európai államok legtöbbjének. E jelenség ha nem is egyedüli, de egyik fő okát bizonyára abban találja, hogy csaknem mindenik ministeriumból négy-öt főhivatalnok egyszersmint a képviselőházban is helyet foglal. Az incompatibilitási törvény a hivatalnoki szám reductiójának, s ez által az államköltegetés tetemes megkönnyítésének lehetővé tételén kívül még azt is valószínűvé teszi, hogy a „kizárólagos” hivatalnok, nem lévén ideje megosztva két oly állás közt, melyeknek mindegyike egy egész embert igényel, több eredményt fog hivatalos működésükben felmutathatni.

Szükségessé teszi végül, hogy minden egyebet mellőzzünk, egy ministerválság lehetősége is az incompatibilitási törvényt. Egy ministerválság beálltával a hivatalnok-képviselő előtt — nem az államtitkárokról szólnunk, mert ezek sorsa azonos a ministeriumával — három ut marad nyitva.

Vagy tömegesen odahagyják addigi pártállásukat, s az új ministerium elvei mellett kezdenek kardoskodni; vagy ragaszkodva addigi elveikhez, minduntalan kellemetlen surlódásba jönnek a főhivatalnokaiétól egészen eltérő álláspontot elfoglaló ministerrel; vagy végül lemondanak hivatalaikról, elvonva így a közkormányzattól épen a leghasználatosabb erőket. A közérdek úgy, mint az illetők magánérdeke, egyaránt szenvedne ezen esetek bármelyikének előálltával. S hogy ezt is lehetetlenné teszi, az sem utolsó érv az incompatibilitási törvény megalkotása mellett.

Politika és közgazdaság.

I.

Hazánkban, mint par excellence termelő országban, a kielégítést követelő érdekek sorából az elsőség jogával emelkedik ki az, mely közgazdasági érdekeink figyelembevételére, s azoknak valahára melegebb, nagobbmértvű, áldozatkészebb ápolására int.

És mégis aránylag mily kisszerű eszközök azok, melyeket az ország ezen legelső és legfőbb érdeke „kielégítésére” évenként megad!

Pedig királyságunk felvirágzása, hatalma, tekintélye, emelkedése függ attól,

volna inkább a bánatos nagylelkűt. S ez egész idő alatt föl nem kelt ültéből — nem ő egyáltalán jelenlétben soha. Sejtetemem sincs róla, ha fiatal-e vagy öreg, barna-e vagy szőke, szép-e vagy rút: de nekem úgy jön, hogy minden tekintetben tökéletes és bevezgett egy Go go, a nélkül azonban, hogy valami tényleges alapja lenne e setét gondolatomnak. Egy mozgó fátyol-tömeg, egy piszögő hang — ha kerébe törzs is, ennyi az egész, a mit Mrs. Badgery személyéből ismerek.

„Megmáshíthatlan végzetem óta, ez volt földi vándorlásom szent sirja, áldozataim oltára,” folytatá a hang. „Nevezheti magát valaki törvényszéki bírónak s mondhatja, hogy lefoglalja; nevezheti magát valaki tulajdonosnak s mondhatja, hogy ez az övé. Egyiket sem itélem el e két uri ember közül; nem is szállok pörbe egyikükkel sem; csak azt mondom nekik, hogy ez az én hazám; hogy szívem még mindig bírja azt is, hogy nincs földi törvény, sem bíró, sem tulajdonos, ki attól megfoszthatna. Ha ön, uram, nem érti ezt; ha a legszentebb érzelmeit, melyek közös természetünkönél értéket kölcsönöznek, ön nem tekintti szentségekül: kérem, uram, ne habozzon, mondja ki; kérem mondja, hogy távozzam.”

„Nem akarnám, nagysám, hogy valami udvariatságot kövessék el,” mondtam. De én magán ember vagyok, minden érzelmesség nélkül. (Mrs. Badgery zokogott.) Senki sem mondta nekem, hogy sirba lépek, midőn e házat kive-

hogy a gazdaság és az ipar végre nálunk hatályosabb és tervszerűbb elősegítésben részesüljön, mint eddig.

Ha nem állapítunk meg és következetesen nem követünk egy egészséges agrar-politikai irányt, ha kormányunk és törvényhozásunk ez érdeken nem adja meg a maga idejében a kellő eszközöket ez iránybani gyors fejlődésre: akkor a legnemesebb erőfeszítés mellett se biztosítjuk a magyar királyság emelkedését se közigazgatási, se honvédelmi, se tanügyi reformokkal.

A szabadság s a miveltség legnélkülözhetlenebb alapja, leghatályosabb emelttyűje, legszilárdabb garantiája — a gazdaság.

La pauvreté c'est l'esclavage! a szegénység: szolgaság! mondja Louis Blanc egyik munkájában, s e pár szóban nemcsak egy nagy igazság, hanem egy egész tan — melyet jó lesz felhasználunk — van kifejezve.

Ha már nem tudjuk természetünk-ből kiirtani az örökös meddő politizálás szenvedélyét, ám csináljunk közgazdasági kérdéseinkből is politikai kérdést, s amíg a drága idő tova nem repül, és mások tul nem szárnyalnak, emlékezzünk meg arról, hogy a közgazdaság és a politika igen szoros kapcsolatban álló két dolog; azért is nevezik azt a bizonyos tudományt a politikai gazdaság tudományának.

El kell jutnia valahára már nálunk is nemcsak egyes tanulmányozó, magasabb szempontokig emelkedett, a közügyekkel irányadólag foglalkozó embereknek, hanem a nagy közönség jobb részének is azon felfogáshoz, hogy a magyar királyság gazdasági és iparviszonyainak kérdései nem oly simplex, nem oly száraz és elvont unalmas kérdések, mint némelyek hiszik, s hogy a kérdések tárgyalása nem csupán a gazdasági egyletek és iparkamrák hivatása; hanem kell, hogy azokkal egy egészséges, a gyakorlati irányu közszellem mint olyakkal barátkozzék meg, a melyeknek hordereje kihat az egész állami, nemzeti, társadalmi életre.

vém: senki sem figyelmeztetett, midőn először ide jövék, hogy van egy szív, mely birtokosa. Sajnálom, hogy megzavartam elmélkedéseit s vigasztalhatlan vagyok, hogy Mr. Badgery meghalt. Ez az egész, mit erre mondhatok; és most, becses engedelmevel, asszonyom, van szerencsém önnek jó reggelt kívánni s felmegyek, hogy a második emeletet is megszemléljem.”

Tehettem volna-e udvariasabb célzást, mint ez? Szólhattam-e részvétteljesebben egy nőhöz, kiről erősen hiszem, hogy vén és rút? Hol lehet olyan férfit találni, a ki szívére téve kezét ószintén mondhatná, hogy valaha igazán szánta volna egy Gorgo bánatát? Kutasd át a föld egész kerekességét, találni fogsz minden fajtájú emberi sajátságot, de ilyen férfit nem.

Röviden. Meghajtám magam s otthagytam a tábori széket, az elfogadó terem padozatának közepén, épen a hol találtam. Fölmentem a második emeletre, előbb a hátsó szobába nyitottam s megvizsgáltam a kandelót. Ugy esett, hogy valami kis baja volt s így letérdeltem, hogy jobban megnézhessem. A mint ott térdelek, egyszer csak összerezdültek, mert egy nagy csöpp meleg víz, nagy mágasságból, épen közepére esék egy csupasz helynek, mely bizony jó egynehány éve kezdett terjengeni fejem bubján. Megfordulék térdemen s visszanéztem. Ég és pokol! a fátyolos követett a lépcsőkön — a forrás, melyből a meleg víz csöpp hullott, Badgery asszony szeme volt!

„KELET” TÁRCZÁJA.

Badgery asszony.

(Dickens „Household words”-ából.)

(Folytatás.)

Elmélkedni kezdtem, Mrs. Badgery rövid boldogsága s édes visszaemlékezései nem voltak följegyezve a házról fölvevett leltárban. Miért nem vitte el azokat, magával? Miért akarta ott hagyni azokat, szétszórva mintegy butorizatom között? Épen azon tőprenkedtem, hogy e szempontot miként terjeszszem egész határozottsággal Mrs. Badgery elé, midőn egyszerre csak fölhangzott a zokogással s ismét megszólított.

„Mig e ház üresen állt, monda, hozzá szoktam, hogy időről-időre ide betekintsek s fölujtsam gyöngéd találkozásimat e helylyel. Itt éltem Mr. Badgery és az elmúlt idők szent emlékeinek, melyeket e drága, e megfizethetetlen szobák földéznék, bár ki vannak pusztítva és elhagyatva jelenleg. Megszoktam, hogy a felügyelőnőt megjutalmazzam, azért a kis alkalmatlanságért, a mit okozhaték. . . .”

„Csak is hat pennnyel, uram,” suttogá a vén asszony közvetlen filem mellett.

Lapunk közelebbi száma a szent ünnep miatt vasárnap jelenik meg.

Fájdalom, a közszellem nálunk még nem hatotta át az elméket és szíveket oly arányban, mint az kívánatos lenne, épen ott nem vette az még be magát az emberek fejébe, a hol pedig — ha az illetők saját érdekeiket jobban ismerék — a legmelegebb fogadtatásban kellene hogy részesüljön.

Gazdasági együletünk s iparkamráink ép a gazdaközönség s iparosaink által támogattnak a leggyengébben.

Tisztelet a kevés kivételnek, s ezek közt e lapnak is, irodalmi közegeink, különösen a napilapok se sokat foglalkoznak nemzetgazdasági kérdéseinkkel, legalább nem oly melegen, nem oly tüzetesen és lelkesítőleg, mint a nagy Széchenyi korában. Földmívelés, ipar és kereskedelmi miniszteriumunk méltánylandó buzgalommal erőlködik, hogy a magyar királyság közgazdasági viszonyait azon színvonalra emelje, mely megfelelne az ország érdekeinek és legjogosabb igényeinek; de kicsiny eszközökkel nagy engedményeket nem biztosíthat, s az a szellem, mely a szakminiszteriumban uralkodik, sokkal szerényebb, sokkal bátortalanabb, hogysém követelőleg lépne fel az ország irányában, azon követeléssel t. i. hogy adja meg az ország önmagának bármilyen áldozat árán is mindazon eszközöket, melyek a magyar gazdaság és iparnak primitív, a viszonyoktól siralmasan függeteg állásból való kiemelése érdekében nélkülözhetetlenül szükségesek.

Egy realis irányu közvélemény, a nemzetgazdasági érdekek iránti melegség, az az, a mi hazánkban nem hiányzik ugyan egészben, de nincs kellő mértékben kifejezve, s ez nagy anomalia egy oly országban, mint a miénk, mely a kulturálmok sorában intézményei- s közmívelődési viszonyainál fogva tisztességes helyet foglal el, de még tisztességesebbet foglalhatna el, ha fejlődésének szilpontját, nagyobbszerű jövőjének alapját saját, eredeti, megmásíthatlan individualitásának teljes méltánylásával határozná meg.

Macedoniai Filep udvarában egy embert tartott, a ki naponta füleibe hangoztassa: Philippe, memine, te hominem esse!

Nálunk nem lenne fölösleges az országgyűlés termében, a miniszteri paloták homlokára, az akadémia csarnokaiban, utcák sarkára, mindenütt, a hol csak olvasható, nagy betűkkel felírni: Ne feledjék, hogy Magyarország termelő ország, s nemzetgazdasági kérdéseiben rejlik jövőjének, emelkedésének, nagyságának titka!

Akkor talán több ember lelkesülne közgazdasági érdekeinkért. Akkor talán földmívelésügyi miniszterünk is megtalálná a közvéleményben azt a támaszt, mely

„Igen szeretném, nagysám, ha rávehetné magát, hogy ne sirjon fejem bubja fölött,“ mondám. Türelmem ki volt merítve, s meglehetősen száraz hangon szólék. A mai kor fűrtösfűjű fiataisága nem képes rokonszenvenni akkori érzelmeimmel. De kopasz testvéreim ép oly jól tudják, mint én, hogy a legmegbocsáthatlanabb szabadság az a szabadság, melyet magunknak egy szörmentes emberi fejtetővel szemben engedünk meg.

Mrs. Badgery, úgy látszik, nem hallá, mit mondtam. Midőn könnyét ejtette közvetlen fölöttem állt, a kandalóba nézve merően; s a kis újat sem mozdította szavamra.

„Ne sirjon a fejemre, asszonyom,“ ismétlém még ingerültebben, mint először.

„Ez volt öltözék-szobája,“ szölt Mrs. Badgery, folytatva mormogó monológját. „Rendkívül kényes volt borotválkozó-vízére. Mindig egy kis réz tányérkában szerette megcsinálni s kivétel nélkül megkiváncsi, hogy itt álljon ezen a polcon.“ Ismétlen zokogott s a kandaló párkányát megkopogtatá tábori széke egyik lábával.

Ha nő lettem volna, vagy ha Mrs. Badgery férfi lett volna, erre már a végletekig mentem volna és saját házamhoz a jogot fizikai erővel is kiküzdtem volna. De a tényleges körülmények közt mit tehettem mást, mint hogy bosszúságomat egy tekintetben fejezzem

nélkül arra van kárhoztatva, hogy csak szerény igényekkel nyújtsa be terveit és költségvetését az országnak. Akkor talán megérnök, hogy e szép királyság legfőbb életérdeke nemcsak szűkmarkulag, hanem bőkezűleg kielégítettén, annak nagy jövőjéről előre megnyugvással beszélhessünk.

Halmágyi Sándor.

— A bankkérdésben, mint a „P. Lloyd“-ban olvassuk, ma d. e. a pénzügyminiszter elnöklete alatt a Deák-párt 11 tagja értekezletet tartott. Az értekezlet megállapodott a pénzügyminiszter egy indítványában, mely abban különbözik a bank-enquété javaslatától, hogy ez utóbbi első sorban emelte ki a nemzeti bankkal való alkudozások alapvonalait, egyébként mint csak általános kifejezésekben megjelölte volna; míg most mindenekelőtt egy magyaországi jegybank rendezésének alapjait lesznek megállapítandók s a kormányra bízatik, ezen programot akár a nemzeti bankkal akár más czélszerű módon létesíteni. Pest, mint a magyar bankjegyűgy központja, e központi intézet számára egy teljesen független igazgatóság, mely csak a magyar kormány ellenőrzése és csak a magyar törvények alatt áll, melyeknek netáni házai ideiglenesen különös egyezmények által pótlandók, — s végre a Magyarország által szükségelt jegyek minimális biztositása: ezek körülbelül a lényeges pontok, melyekhez ragaszkodni fognak. A bank-enquété megállapodásától azért történt eltérés, mert az o. n. bankdirektor nyilatkozata, mely szerint a bank Magyarországgal szemben kötelezve nem érzi többé magát, a helyzetet lényegesen megváltoztatta. Ezen megállapodás legközelebb a párt, azután a törvényhozás elő fog terjesztetni.

— Az észak-német szövetség eddigi pesti consulatusa, mint a „P. N.“ értesül, a német birodalom consulatúsává alakítottatott át s főconsulatusi rangra emeltetett. Főconsulátóvábbra is Wecker-Gotter b. eddigi consul nevezetett ki. Miután a dél-német államok külön consulatusa a birodalom consulatusaiba olvadtak, az előbbi pesti bajor és württembergi consulat feloszlattatott, illetőleg a birodalom consulatúsába olvasztatott, Wodianer, bajor és württembergi consul pedig a német birodalom pesti consulatává nevezetett ki.

BELFÖLD.

Román lapszemle.

(u) A „Federatiunea“-ban Hosszu József államszámvevőszéki főszámtanácsos „Mi a teendőnk“ cím alatt három számon keresztül cikkez az erdélyi ügyekről, megkívánván felelni azoknak, a kik egy darab idő óta naponta ismétlik a Gazeta, Albina s Federatiunea hasábjain azt hogy a románok, kik Szt. István koránál alatti országokban laktak, csakis Erdély önállóságának visszaállítása után használhatnák az 1867 évi XII. törvényezikk által inaugurált dualismust. A Federatiunea felhívja olvasói figyelmét s igéri, hogy annak idején, midőn az egész cikk sorozat megjelent, megteszi rá észrevételeit.

Czikkiró előrebocsátja, hogy ezen kérdés felmerülése után, Erdély autonómiájának több harcosát megkérdezte a felől, hogy mit értenek

ki. De a tekintet a legkisebb hatást sem idézett elő — s nem is csoda. Ki bírna egy nőre hatással tekinteni, egy crepp fátlyan keresztül?

Megetiráltam a másodemeleti első szobába s az ajtót azonnal bekulcsoltam magam után. A következő pillanatban már hallám a fátlyul suhogását oda kűnn s Mrs. Badgery piszögő hangja panaszosan tört magának utat a kulcslyukon át.

Képek az emberi őstörténelemből.

Finály H. Lajostól.

(Folytatás.)

Valóban megjegyzésre méltó, hogy az átmeneti fejlődés elméletének hívei e leleteket még nem igyekeztek a magok előnyére kizsákmányolni. Hiszen mi lett volna könnyebb és kényelmesebb, mint annak a véleménynek a felállítását, hogy e legkezdtelegesebb, legdurvább szerszámok és szerszámrészek éppen annak a fajnak készítményei, a mely mint átmeneti kapcsoló állott a majom és ember közt a fejlődő átalakulás láncolatában, és a mely kiveszett, mihelyt betöltötte hivatását, a mely nem volt egyéb, mint kitölteni azt a hézagot, a mely majom és ember közt sokkal nagyobb, hogy-

ez alatt, mivel előbb a themával kívánt volna tisztába jönni. Azonban a hánytól, annyiféle különbönlé különb feleleteket kapott.

Ő Erdély autonómiája ellen volt, van és lesz mindenkori, mivel nem lát benne semmi hasznosat Erdélyre, vagy különösen a románokra nézve. Mert miért akarja bármelyik nemzet is, hogy neki független hazája, képviselője és kormánya legyen?

Mert egy ily nemzet nevet akar adni az országnak, a melyben lakik, mert szabadon akar intézkedni bel- és külügyeiben, s mert függetlenül akar rendelkezni pénze s vére felé. Tertium non datur.

Elérhetnék-e azt Erdélyben a románok? Soha, mert noha többségben vannak, legtöbb földet bírnak, legtöbb adót fizetnek, mindazonáltal azt el kell hogy ismerjék az autonómia lovagjai is, hogy Erdélyben pactumok, törvények vannak, melyeket tisztelni kell, s a melyek az ily nemű vágyaknak utjában állanak.

Mert azt, hogy a fennálló törvényeket tisztelni kell, mindenki elismeri. Törvényt pedig csakis a törvényhozó változtathatja meg. Erdélyben hivatala volna erre az országgyűlés, a melyet pedig csakis az 1791- és 1848-ik évi választási törvények alapján lehetne összehívni, mivel az 1863-ik évi n-szebeni országgyűlésen hozott választási törvényt, mely a román-ágnak a többséget biztosító törvénynek el nem lehet ismerni, az azt alkotó országgyűlés nem állott törvényes alapon. Az 1848 illetőleg 1791 törvények alapján alakítandó országgyűlésen pedig a románok örökös kisebbségben lennének, s így a kitűzött célokat soha el nem érnék.

Az 125 tagból álló erdélyi országgyűlésre a románság 45 képviselőnél többet a legnagyobb erőfeszítés mellett sem küldhetne, 45 pedig 80-nal szemben mit sem tehetne.

Vagy azt hiszik a románok, hogy a többségben levő magyar, székely és szász beleegeznek valaha abba, hogy a választási törvény a románság előnyére megváltoztassék?

Ezt képzelné oktalanság, s a ki a politikában a legkisebb jártassággal bír, nem is képzeli azt. Mert az még példátlan, hogy a majoritás valaha a minoritásnak megadta volna magát.

Példa erre Magyarország, példa Anglia, hogy a noha csak a kisebbséget képviselő majoritás, hogyan tudott évszázadokon keresztül uralkodni a valóságos majoritáson, a népen. Pedig ott egy nemzet fiait közt folyt a vita, nem mint itt: különböző nemzetek közt, a hol a mily mértékben nő az egyik hatalma s befolyása, azon mértékben csökken a másiké.

Ez a cikkiró meggyőződése, s ez kell hogy legyen minden románé is, s a helyett, hogy Erdély autonómiája-féle illúziókkal ámtassa magát, bizza sorsát azok kezeire, a kik kezében századokon át volt. . . .

Azt mondják némelyek, hogy hagyjanak békét a románságnak, ne békéltessék, mert a passivitást nem hagyhatják el. „Engedjenek meg uralm — folytatja a cikiz — az önök passivitása nem arra való, hogy azzal jogokat szerezhessenek, mert az önök passivitása arra való, hogy ez által megmenekedjenek a dologtól, hogy azzal mentesek a tértelenséget, melyben leledzenek.“

sem egy lépéssel haladhatott volna át rajta a természet.

Nem, ezt nem tette senki. Valamenynyien emberek műveinek vallják a lelt tárgyakat. Mintha valami ösztönszerű érzés sugta volna nekik, hogy van állat és ember közt egy végzetlenül nagy különbség, létezik valami, a mi az embert merőben különválasztja az összes állatvilágtól, és a mit csupa fejlődő átalakulásból sohase lehet kimagyarázni.

Ez a valami pedig se nem az ész, se nem a beszéd, noha mind a kettő, szorosan véve, éppen egy kirekesztő tulajdonsága az embernek, hanem az a körülmény, hogy az ember az az egyetlen élő lény, a mely szervezetének minden tökélye mellett állati szempontból a leggyámoltalanabb teremtmény levén, képes volt a maga céljai „elérésére magának nemcsak szerszámokat készíteni, hanem saját fejlődésével párhuzamosan időhaladtával e szerszámokat is folytonosan tökélyesíteni, és e szerszámok segítségével magát a világ urává tenni.

Nincs egyetlen egy állat is, mely a természet adta és a mióta a világ fennáll, mindig ugyanazon módon használt, akár testével összeforrt, akár a testén kívül létező, önkényl vele nővő vagy maga készítette eszközön vagy szerszámon kívül mást igyekezett volna magának készíteni; vagy bárcsak ezeket magokat akármi csekély mértékben javítani, tökélyesíteni,

Felelet,

„egy marosszékieknek“ a Magyar Polgár 15-dik számában megjelent marosszékie levelére.

Levelező ur azt írja a marosszékie bizottsági gyűlésről közölt ferde tudósításában, hogy „Gálfalvi Imre és Petky Ferencz, kiket a főtitst a candidáló commissióba kinevezett, a marosszékie gyűléseket nem járták, Marosszék értelmiségét nem ismerik,“ s azért történt, hogy a képebb egyének mellőztettek s így sikerült megválasztása Bothosnak és másoknak.

Már hogy Gálfalvi Imre, ki a marosszékie királybírószágban vőnült meg, miként nem ismerheti a marosszékie intelligentiát — azt a publicum megítélheti; — én a magam részéről visszautasítom, mint valótlan, marosszékie levelező urnak merész állítását; mert igaz ugyan, hogy levelező ur társaságában nem éltem, s a „sas“ vendéglőbeli értekezletekből részt nem vettem, — de arra mégis levelező ur kegyes engedelmet ki kell kérnem, hogy hizelegheessen magamnak, hogy a marosszékie intelligentiát, melynek körébe éltem és élek, tökéletesen ismerem. Sőt ugy hiszem annak, hogy candidáló társaimmal együtt igen jól tudtuk, hogy kit őhajt a közvélemény alkirálybírósnak — elég bizonyítékát adtuk akkor, midőn levelező urnak valódi rokon-érzelemmel pártolt jelöltjét is kihagytuk a candidatióból.

Megemlítem még, hogy valótlan azon állítása, mintha a jelölő-bizottmány baloldalt épen nem candidált volna; jó lesz, ha megcorrigálja magát, mert ez levelező ur figyelmét ki nem kerülhet.

Végül azt, hogy a marosszékie intelligentiát igen jól ismerem, bebizonyítom avval is, hogy levelező urat, mint a marosszékie intelligencia egyik tagját még álarz alatt is felismertem, s igen jól tudom, mit kelléssék tartani az oly levelezőről, ki abban fitogtatja esztét, hogy álarz alatt a publicum előtt mások esztetiséget fitymálja, s gunyosan emlékezik meg azoknak képességről, kiknél ő maga sem járt magasabb academiákon.

Maros-Vásárhely, 1872. jan. 27.

Id. Petky Ferencz.

KÜLFÖLD

Kolozsvártt, febr. 1.

(X) A francia nemzetgyűlés f. hó 27-i ülésében az általánosságban elfogadott kereskedelmi tengerészeti törvényjavaslat részletes tárgyalása volt napirenden. A kormány mindjárt az első szakaszánál egy kis vereséget szenvedett, a mennyiben elfogadattott a pénzügyminiszter ellenzése daczára Champollier azon módosítványa, a mely szerint francia-gyarmatokról árukat hozó idegen hajók nem vétetnek alá az idegen hajókat általában illető vámnak. Különben a javaslat első szakasza, mely a vámtételeket határozza meg, Saisset tengernagy erős ellenzése daczára, 400 szóval 260 ellenében elfogadattott.

A francia állapotokra nézve egy jellemzetes hazugságot tálat világgá a „Gaulois.“ Szerinte a párisi szélsők készeknek nyilatkoztak a császársággal élethe-halálra paktálni, hogy csak e se hideg, se meleg köztársaságnak véget vesse. E hír valótlan, kétséget sem szenved,

időhöz vagy körülményekhez képest rajtok módosítani. Ez nagyon természetes is. A természet vagy a teremő kezéből csak olyan lény, csak olyan munka kerülhet ki, mely a maga nemében tökélyes, mely a maga rendeltetésének minden tekintetben megfelel, a melyen tehát javítani való nincs. Évezrek óta fonja a keresztespók a maga hálóját, nemcsak ugyanazon változatlan alakban, hanem még ugyanazon mérték szerint is; ugyanannyi idő óta akadnak e hálóba ugyanazok a rovarfajok, a melyek életnedvével a pók táplálkozik, és miután ezek a rovarfajok még maig sem okosodtak annyira, hogy e hálót ki tudják kerülni, mi ok létezik arra, hogy a pók czélszerűbb, jobb, tökélyesebb hálót készítsen? [feltéve a mi nem áll, hogy ő képes lenne szerkezetén javítani.

Az ember ellenben a természetől nem kapott semmi szerszámot, semmi eszközt, de kapott ennél valami sokkal becsesebbet, kapta azt a képességet, hogy a mire szüksége van, maga tudja ne csak megkésztetni, hanem az idő és körülmények szerint a változott viszonyokhoz alkalmazva és módosítva tökélyesíteni és javítani a végtelenségig vagy legalább egy eddig nemcsak el nem ért, de mindenesetre még nagyon távol levő határig.

(Folyt. köv.)

azonban hogy csak ily hír föl is merülhet, az is mutatja, minő ziláltak a Szajma partján az állapotok.

Hogy pedig a bonapartistikus handabandák ne magok zavarják a világot, az orleanisták is jónak láttak egy kis demonstráció-félt inscenizálni. Egy párisi sürgöny szerint ugyanis ott: „Éljen Aumale, a köztársaság új elnöke“! kiáltások hallatszottak s a St. Honore külvárosban összecsoportulások fordultak elő.

Ez összecsoportulások azonban aligha voltak oly mérvűek, hogy aggályt kelthettek volna, mert az ostromállapot Franciaország fővárosában megnehezít egyelőre minden utcái mozgalmát.

Az újabb madridi hírek forradalmi hangulatot jeleznek. A helyzet Spanyolországban igen élére állított s a forradalom kitörése már csak időkérdése. A királyi palotában az eshetőséges elutazásra minden készen áll s nem is lehetlen, hogy rövid idő múlva egy újabb „népboldogító“ fogja futásban keresni menedékét.

Az „Italie“, mely eddig Spanyolországból még mindig jól volt értesülve, szintén komolynak mondja a spanyolországi helyzetet s a királyért nem csekély aggodalma van. Az „Italie“, a többi közt így ír:

„Az ifjú király nem azért fogadta el a koronát, hogy tizenhat millió ember fölött uralkodjék, hanem hogy a spanyolokat boldogokká s szabadokká tegye. Ha azonban az események nemes szándokait meghehüsítanák, akkor bizonyosok vagyunk benne, I. Amadeus nem fogja feledni, hogy a savoyai házhoz tartozik, szóval: nem kételkedünk, hogy I. Amadeus azon napon, midőn kételkedni kell abban, hogy Spanyolország alkotmányos királya lehet, meg fog emlékezni arra, hogy olasz hercegnek született s büszkén és becsülettel fogja új hazáját elhagyni, hogy atyái hazájába térjen vissza.“

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, febr. 1. 11 ó. — p. d. e.

Érkezett: febr. 1. 11 ó. 40 p. d. e.

Horváth Mihály püspök a közoktatási tanács elnökévé kinevezetett.

A Kisfaludy-társaság tegnapi közgyűlésén taggá megválasztott Bak-say Sándor. A Comedia elmélete pályadíjat Névy László tanár, a balladai pályadíjat senki sem nyerte el.

Lónyai tegnap értekezett a horvátokkal; a kibékülési kilátások javulnak.

Sonbeyran francia képviselő indítványa, hogy a hadi-sarcz kifizetésére négy milliárdnyi, hatvan év alatt visszafizetendő sorsjegykölcsön vétesék fel, mindenütt tetszésre talál.

Thiers elfogadja az általános véd-kötelezettséget.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, febr. 1-én.

— Az Akadémia igazgató tanácsának jan. 28-án tartott ülésén következő újabb adományok jelentettek be az Akadémia tőkéje gyarapítására: gr. Lónyay Menyhért vissza ajánlott írói tisz. díja 6⁷/₈ arany; Eisele Antal pesti lakos vég hagyománya 50 frt. Csató József sz.-udvarhelyi esperes hagyománya 100 frt, földtehermentesítési kötvényben. Ugyan akkor mutattatt be néh. Flór Ferenczl. t. és özvegye 10,000 frtos alapítványáról a végrendelet másolata.

— A képviselőház jan. 30-dikán rövid ülést tartott, melyen Madarász egy interpellációja és Irányi indítványa mellett Széll Kálmán, mint a pénzügyi bizottság elnöke, az 1872. költségvetésről szóló törvényjavaslatot mutatta be, melyet az osztályokhoz utasítottak. Ugyanez ülésén megjelent a betegségéből felüldült Ghyecz Kálmán is. Beléptekor zajos éljen üdvözlések fogadták s képviselőtársai közül először is Deák Ferencz fejezte ki üdvözlését, felgyógyulása felett.

— A Kalózdny népmenetrátsasága, mely több mint husz éven át Angliában igen nagy sikerrel játszott, bőjt elején Pestre jó és reu-niókat ad.

— Némethy Irmát a „Főv. Lapok“ hire szerint, színházunkhoz háromezer forint évidíjjal szerződtek.

— Zágrábi hírek szerint, Napoleon ex-császár egy ügynöke Schaumburg Lippe herceg szlavonai jószágaira alkudozik.

— A brazilliai császári pár eddigi európai útja négy millió hatszáz ezer frankba került.

— Carneval. A jogászbál tegnap folyt le a redoute-teremben, diszes és előkelő kö-

zönség részvéte mellett. S mi sem jelzi jobban az itt uralkodó derült hangulatot, mint az, hogy reggeli fél 6 órakor még javában szóla a zene, s a cottillon árja ugyancsak ragadta magával városunk tánczkezdő aranyifjúságát. A rendezőség teljes méltánylatot érdemel a terem diszes berendezéséért, s nem a legkisebb érdeme, hogy e vigalom jó hírét és régi fényét fenntartotta.

— Színház. Tegnap a „Csapodár“ e valódi francia szellemmel irt vigjáték került színre. Boér Emma és Eichner Anna az élénken szőtt párbeszédekben egyszerű, s élénk játékok által tündek ki, előbbi Camillát, utóbbi Constance-ot személyesít. Compignacot Szilágyi erősen marjuzított vonásokkal ábrázolta s a középszámu közönséget mindvégig derült hangulatban tartotta. Mátrai mellett még meg kell emlékeznünk Lenkeyről, ki Fridolint meglehetősen adta. Ugy látszik, az ily együgyű alakok ábrázolására több tehetséggel bír, mint a primo amoroso szerepeire.

— Egy tudós kutya productióit mutatta be tanítónője nálunk. Ha saját szemeinkkel nem láttuk volna, el nem hinnők, mert a tudós olvas, számol, dominozik, a nemzeti-ségei színeit megkülönbözteti sat. A mutatványok valóban megérdemlik a megtekintést. Jövő alkalommal értesítjük olvasóinkat arról is, hol lesznek az előadások, melyek mind a tanítványnak, mind a tanítónak „becsületére“ válnak.

— Párisban Aumale herceg lakása előtt népcsoportok kiálták: „Éljen az új köztársasági elnök.“

— Az erdélyi képviselőknek egy tekintélyes száma emlékiratot intézett Lónyai gr. miniszterelnökhöz, melyben kifejtik azon közizgazgatási, igazságszolgáltatási és más teendőket, melyeknek elmulasztása az erdélyi részekben sok nehézségre és panaszra adott okot. Az emlékiratot Kemény Gábor b. Török Albert tr. és Wächter Frigyes nyújtották át.

— A vérdíjt a „Reform“ értesítése szerint a királyi tábla továbbra is megítéli, a legfelsőbb törvényszék azonban elhatározta, hogy minden ily ítéletet felold. Nagyon dicséretes egyetértés.

— Hollán Ernő államtitkár a müncheni magyar egyesület tiszteletbeli tagjának választása alkalmából, az egyesület czéljainak előmozdítására 100 ftot adományozott.

— A bécsi tanács az 1871-évi kibocsátott tanácsi rendeletek csinosan kiállított gyűjteményét arany metszeti kötésben Magyarország valamennyi nagyobb városi törvényhatóságának megküldötte azon megkereséssel, hogy ezek az általuk közzétett rendeleteiket viszont megküldjék neki.

— Meisonier francia festő 200,000 frankért adta el egyik festményét, mely egy vértés lovas támadást ábrázol.

— A „Romeó és Julia“ első kitűnőleg sikerült opera előadása a pesti nemzeti színháznak 2077 frtot jövedelmezett.

— A hadi tanács Párisban Ollivier Paint, Pascal Goussel titkárát erdített várban töltendő deportatióra, Secondigne journalistát pedig egyszerű deportatióra ítélte.

— Thiers közelebb adandó estélyére minden francia követet meghívott.

— Lionban a tüntetésekben fölzugult kedélyek kitombolták magukat, s most teljes uyugalom uralkodik. Dagály után rendesen apály következik, nemcsak a tengeren, hanem az emberi keblekben is.

— A vallás- és közoktatási m. kir. miniszter dr. Farkas Lajos, nagy-szebeni kir. jogacadémiai helyettes tanárt, a római jogból egyetemi magántanárrá lett képesítése folytán e minőségben megerősítette.

— Az igazságügyminiszter Molnár Géza volt tordamegyei tiszteletbeli aljegyzőt a tordai kir. törvényszékhez jegyzőnek ideiglenes minőségben nevezte ki.

— Carnevalia. Kellős közepén járunk a farsangnak, s ilyenkor sok mindenféle különösséget enged meg az ember magának. Laptársaink is maszkot öltöttek; a Magyar Polgár az ellenzéki von Bauszner Guidót figurázza ki, általunk is említett programjairól, a Kolozsvári Közlöny pedig neki megy a városi főispánok intézményének, melyet „bene merita personák zsiros konczainak“ nevez; azt mondja, hogy a „régiegyek közizgazgatása rossz nem volt.“ s egész közizgazgatási reform a pártérdek szülötte; a törvényszékek szervezésénél is „nem az elv és igazság“ volt csak az irányadó, mert itt is protektív és pártérdek voltak a tényezők, és így „adtál uram erőt, de nincs köszönet benne.“ No de hushagyó nincs messze s akkor remélhetőleg visszacszerélik t. laptársaink egymástól kölcsönzött ruháikat. A Közlönyben különben még Policinello is zörgeti sapkáját s kínálgatja sétatéri esetenkedéseit, de elménczkedése olyan forma lábán áll, mint a mi álarcos-bájjaink bohóczaié: mondvasinált. Foltos ruhája alól is kilátszanak bizonyos tollak. Ignotos fallit...

— Farkas Árpád, 3-ad éves joghallgató ur, az Orallya-boldogfalvi tüzkarosultak részére 1 frtot küldött szerkesztőségünkhöz.

— Dr. Máthé Domokos ismert nevű fogorvos hazánkba városunkba érkezett és műtermét „Európa“ szálloda 5-ik és 6-ik számú szobáiban nyitotta meg. Figyelmeztetjük a szenvedő közönséget a jeles fogorvosra, ki csak pár hetet tölt városunkban.

— Angol sirirat. Irland egyik kis városának, Kildarenak temetőjében más figyelemre méltó iratok között a következő is olvasható: „Urunk 1600-ik esztendejében. E kö alatt nyugoszik Brown O'Grady, ir földművelő, ki jeles sórivási erénye következtében 121 évet élt. — Örökösen részeg s ez állapotában oly rettenetes volt, hogy maga a halál sem mert közelnedni hozzá. Egy napon azonban akarata ellenére józan állapotban maradt, minthogy czuzos fájldalmi ágyba szegeszték, s a halál neki bátorodván, megtámadta és diadalmaskodott végre a párját ritkító részeges fölött. Imádkozzatok érte!“

— Liwington a híres angol utazó él s Udsidsiben a legjobb egészségnek örvend, mint dr. Kirk angol konzulnak december 19-ről írta.

— Az America nevű angol gőzös mult hó 24-kén Montevideóban tett útja közben a tengeren elégett s a rajta lévő 241 ember közül 87 a tűz és víz martaléka lett.

— Delejes biztonsági lámpák. Az eddigi könnyen nyíló lámpák helyett, újabban oly készülékű lámpákat fedeztek fel, melyek csak negyed mázsa erős delej nyomásának engedve nyílnak meg. Elzárásuk is nagyon egyszerű, s a delej csak négy font sterling s néhány sillingbe kerül. E lámpák különösen Staffordschire községbányáiban nyernek alkalmazást.

— Jókai Mórtól új beszély kötet jelent meg az Athenum kiadásában „Föld fölött és víz alatt“ czimmel.

— A pesti muzeum számára dr. Freiburg pesti születésű orvos egy kínai koponyáját küldé, lelőgő hosszú czopffal.

— A Fröbel-nőegylet dajkákat Fröbel szellemében előkészítő képezdőt fog felállítani.

— Stroszmayer püspök a bucsulátogatáson sem akarván aláírni a csallhatatlansági dogmát, a szent atya apostoli áldás nélkül bocsátá el, mondván: Monsignor, ön nem katolikus többé s nem fog mint katolikus meghalni.

— Mozart, születésének 106-ik évfordulóját Németország több szinpadja megünnepele.

— Katinka grófnő, mint dráma bíráló. Andrassy Gyula gr. közös külügyminiszter nevének minő mindenféle ügyeket kell elintéznie, írja R., bizonyítja a következő nem érdektelen történet. Egy délbén a nagyméltóságú grófasszonynak névjegy helyett egy finom velinapiru, selyembáronyba és aranyos kapcsakkal, szélekkel ékesített vasos foliánskönyvet tesznek asztalára, melyről első pillanatra legfőlebb azt gondolható a kegyes grófnő, hogy valamelyik hódoló író tisztelte meg műve egy példányával. A könyv azonban írva volt, szép gömbölyű betűk pompáztak benne mindvégig és egy eredeti író eredeti tragédiájának kézirata volt. A könyv h o m l o k a n a le-ményes szerző — nem kevesebbre kéri a kegyes grófasszonyt, mint hogy olvassa el szerény agya eme legalázatosabb szüleményét és elnéző bírálat után ajánló levél kíséretében küldje be a nemzeti színház igazgatóságának. Hogy az öt felvonásból álló „eredeti“ tragédiát Katinka grófnő olvasta-e, nem tudjuk, hanem annyi bizonyos, miszerint a diszes külsejű mű közelébb Pestre érkezett s a nemzeti színház dráma-bíró bizottságának bírálat végett átadatott.

KÖZGAZDASÁG

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara e hó 25-én és folytatlagosan 29-n tartott közgyűlésen tárgyalta ügyek közül kiemelhetjük a következőket: A helybeli kereskedelmi törvényszékhez — a kir. törvényszék Elnöksége felszólítására — megválasztott hat ülnököt, és pedig: Biasini Domokos, Bogdán István, Demjén László, Fröhlich Vilmos, Gálgyózy Károly és Nik Ferencz urakat. — A Kolozsvárt állítandó ipar-iskola ügyében vélemény és tervezet készítésre egy szűkebb körű bizottságot küldött ki. — A kamarák egyetemes gyűléséről a küldöttek által tett jelentést megnyugtató tudással vette. — A Romániával kötendő kereskedelmi szerződés iránt felmerülhető óhajások szerkesztésére bizottmányt nevezett ki, a melynek feladatává tette különösen a határszéli kereskedők és iparosok óhajátait kipuhatolni. — Felterjesztést határozott a miniszterhez a m. évben kelt azon törvényezikk ellen, a mely szerint a belföldi váltók csak előre megbélyegzett kincstári őrlapokon állíthatók ki, minden másként kiállított, bélyeg jegyekkel már el is látott váltók, nem bélyegzettnek tekintetvén. Ez intézkedést a kamara a forgalom érdekében nyűgözőnek, sok esetben merőben kivihetlennnek, sőt a kincstárra nézve is károsnak tartja. — Hasonlag felterjesztést tett a kamara némi újabb s régebb postai rendszabályok ügyében, mint például az utánvételi összegek megszorítása, a pénzes levelekről a pos-

tahivatal pecsétjének elhagyása, az utánvétel-szállítólevelek behozatala, a kézbesítési 3 kros díj ellen. A kolozsvári tanácsot újjabban is feli kéri elhatározta a vásárván szedése körül tapasztalt visszaélések megszüntetésére. — Tudásul vette a ministerium azon leiratát, a mely a gyógyszerészeket a kamarai választók sorából kitörőlni rendeli; azonban kötelességének tartja rámutatni azon ellentmondásra, a mely a ministerium e tárgyban kelt tavalyi ellenkező és jelen rendelte közt van. A kamara az hiszi, hogy a gyógyszerészet gyakorlata bizvást tekinthető a kereskedelem és ipar körébe tartozó üzletnek, s a mint egy vegyészeti gyár-vagy bank igazgatójának nem válik kisebbségére a kereskedelmi kamara választója és tagja lenni, noha legalább is annyit erő képességgel kell bírnia, mint egy gyógyszerésznek, az utóbbiakon sem történt méltatlanság, midőn e körbe lettek sorozva. Egyébiránt a kamara kötelességének tartja a m. rendeletnek engedelmességet. — A kiállítási bizottság jelentést tett, hogy a gazd. egyesület még nem határozott a kiállítási bizottság szervezésére nézve, azonban valószínű, hogy a két egyesület ez ügyben kezet fogva fog működni. A kamara egyébiránt a kiállítási ügyben addig újabb lépéseket nem tesz, a míg a központi orsz. bizottságtól részletes utasítást nem kap. — Hidalmás és Tövis községek vásártarthatási kérvényét a gyűlés pártol véleményével küldi vissza a ministeriumhoz. — Hasonlag pártol véleményével terjesztette fel a B.-Hunyadon alakulóban lévő „kalotaszegi“ — takarékpénztár“ alapszabályai tervezetét.

Nyitlér*)

Idegenek névjegyzéke

Biasini szállodájában Kolozsvárt, jan. 23-án

Schopf Adolf, ügyvéd K.-Fehérvárról. Kheil József, mérnök K.-Fehérvárról. Mezey Gergely, birtokos Tordáról. Klein János, birtokos Liptómezőből. Földvári József, birtokos Pestről. Mózsa István, birtokos Deésről. Beteg Ferencz, birtokos Deésről. Szörcei Gábor, birtokos Fehérvárról. Retszát Gergely, kereskedő Sz.-Ujvárról. Nuridzsán József, birtokos Deésről. Schwarz Soma, birtokos M.-Vásárhelyről. Kozma Sándor, birtokos Deésről. Boricz István, birtokos Tordáról. Zimmermann Antal mérnök Tövisről. Bercz József orvos Pestről. Florián János, kereskedő Sz.-Ujvárról. Dorogán Gergely, kereskedő Deésről. b. Kemény György, birtokos Vinczről. Orbonás Gergely, birtokos Vinczről.

Január 28-án.

Berger Károly, főbíró Beszterczéről. Munzár Ödön, hivatalnok Beszterczéről. Pincsei Lőrincz, hivatalnok Vajdaszegegről. gr. Toldalagi Sigmund, birtokos S.-Udvarhelyről. Csákan Ádám, gazdatiszt Gyaluból. Lázár István, birtokos Gyaluból. Filipesku János, adóntörő Tordáról. Sticzery Dezső, kereskedő Kassáról. Nagy Lajos, kereskedő Aradról. Biró Károly, lelkész Fehérvárról. Anka Péter, birtokos Tövisről. Lészay Ferencz, birtokos M.-Nádasról. Daday Domokos, birtokos Pestről. Hatfaludy Antal, birtokos Kis-ujszállásról. Vallerstein József, birtokos F.-Vinczről. Gyárfás József, t.-széki elnök Vásárhelyről. Mentovics Gyula, t.-széki írnok Vásárhelyről. Römer György, lelkész Vásárhelyről. Klein József, kereskedő Vásárhelyről. Hirsch Adolf, kereskedő Vásárhelyről. Czecz Gergely, tanár Sz.-Ujvárról. Baricz István, birtokos Tordáról. Kubicek István, haszonbérő Tordáról. Bodor Lajos, birtokos Sz.-Ujvárról. Fogarasi János, birtokos Deésről. Fekete Márton, birtokos B.-Hunyad-ról. Koroknai Imre, birtokos N.-Egyedről. Prolenstein József, birtokos M.-Vásárhelyről. Volf Vilmos, birtokos Segesvárról. Alsó Sándor, birtokos Fehérvárról. Boosz Károly, kereskedő Fehérvárról. Florián János, kereskedő Sz.-Ujvárról. Balázs Emil, birtokos Tordáról. Schisler János, lelkész Csucsáról. Péterfi Ferencz, birtokos Szótelkéről. Csűrös József, lelkész Bethlenből. Sebes János, birtokos Bethlenből. Holczér József, gyógyszerész B.-Hunyad-ról. Ibrányi Károly, birtokos Középlakról. Pap Gyula, birtokos Aranyos-Lónáról. Wéber Albert, mérnök Egeresről. Grün Ignác, mérnök Egeresről. Ferenczy Ferencz, birtokos Tordáról. Szigety István, hivatalnok Tordáról. Lázár Ferencz, birtokos Ördögkútról. Nyegruicz Dániel, kereskedő Sz.-Ujvárról.

*) E rovat alatt közöltékért csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a szerk.

Távírat tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Jan. 31-én 5%. Metalliques 100 fr 62.90. Kamat—. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 72.40. 1860. Kölcsön 106.50. Bankrészevény 856. Hitelintézet részvények 348. frt. 346.25. London 11 ft. st. 113.75. f. 20 kr. Ezüst 112.50. Cs. kir. arany 5.41 Napoleonon 903. —

Urbéri kötvények: Magyarországi 80.25. Temesi 78. —. Erdélyi 735. Horváthországi 78.50.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

(52)

(1-6)

Egger Corcin-mell-labdacsai.

A legbiztosabb szer makaeshu utok, költőések, rekedtség, torokfájdalmak, nátház és mindenemü elnyálkások ellen, továbbá:

EGGER-féle giliszta-chocoládé

Giliszta ba ban szenvedő gyermekek részére a legjobb hatású gyógyszer, mely jó íze végett gyermekeknek beadásra igen alkalmas.

Nagy és kis dobozban 50 és 25 kr-ával a mellpattillák, darabonként 12 kr-ával a chocoládé kapható WOLFF J. ur gyógyszer-tárában Kolozsvárt s a t. ez közönség nagyobb kényelmére ezen gyártmányom Magyar és Erdélyország minden jelentékenyebb gyógyszer-tárában az eredeti áron

EGGER ADOLF, Pest: Erzsébet tér 3 sz.

Minden tévedés

megelőzésére, Weisswasser Ferencz ti ylatkoztatta, hogy „Trieszt város-sához” cz mzet szállodája Bécsben, Wieden Hauptstrasse N. 14. alatt létezik

Bécs Wieden

„Trieszt város” szálloda tulajdonosa, Wien, Wieden, Hauptstrasse, Nro 14. Előbb a „Steindl” bérője.

AZ UTAZÓ KÖZÖNSÉGNEK

érdekében tejszik meg tudni, hogy az utóbbi időkben a kocsisok, conductörök sat. bizonyos egyének által, igen egyszerű módon, lekötéltetve, „Trieszt” szállodámat más tájra helyezik. Mintán azonban a naponta növekvő verseny következtében nagyon is érdekeltem van t. vendégeimet kényelem, elegancia és olcsóság által minden irányban, mint eddig, kielégíteni: ezennel felhívom a figyelmet a fentebbi címzet pontos tekintetbe vételére, azon megjegyzéssel, hogy a konyha és pincze kiváló gondoskodásom tárgyát képezik.

Franz Weisswasser

„Trieszt város” szálloda tulajdonosa, Wien, Wieden, Hauptstrasse, Nro 14. Előbb a „Steindl” bérője.

(1-6)

(53)

(1-6)

Tüdőbajok és üdült köhögés tökéletesen meggyógyítva.

Udvari szállító HOFF JÁNOS ur központi raktárába, Bécs, Kärntnerring 11.

Aba, 1871, nov. 16. Bátorkodom ismételve a kitűnő maláta-kivonat-egészségisör után írni, mely, istennek hála használt nekem. Elbeszéltem ezt egy jó barátomnak, ki éppen ebben szenved sat. s kérek tehát Kasz József czime alatt, itt, 12 üveg maláta-kivonat-egészségisört és 1 font maláta-egészségi csokoládót küldeni.

Bécs, (Wieden, Favoritengasse Nro 8.) (Kivonatilag) Tüdőmmel sokat szenvedtem, mi idült köhögésben nyilatkozott s már lemondtam magamról, mivel semmi szer sem használt. Ekkor ön maláta készítményei mentek meg: a maláta-kivonat-egészségisör és a maláta-kivonat-csokorák. Ön hasonlíthatlan maláta csokoládé porának közönsé beteges gyermekem már korább is életét s most én is teljesen egészséghez jutottam ön maláta készítményei által; azok nélkül már nem is élhetek.

Felbacher Károly, magán-mérnök, a cement-műöntőde társas képviselője sat.

ÓVÁS: Hamisítás és utánzás ellen.

Maláta-kivonat üvegekben, ércz-kupak-zárlattal van ellátva, melyen, mint minden valódi maláta készítményen, JOHANN HOFF czége látható.

Valódi HOFF-féle Maláta-készítmények egyedüli árudója Kolozsvárt Karvázy Gyula, Fehérvárt Csiki Kristóf, Segesvárt Teutsch J. B. Dézen Krémer Sámuel, Gyergyó-Szt-Miklóson Lázár Antal özvegye és fiainál.

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt s általa minden könyvárusnál kapható:

MAGYAR POLGÁR NAGY NAPTÁRA 1872-dik szökő évre.

Szerkeszti K. PAPP MIKLÓS.

TARTALOM:

I. Naptárrész 1872-re. II. Szépirodalom, történet, természettudomány és közgazdasági rész. 1. A honvéd foglyok Szébenben. Költemény Medgyes Lajostól. 2. A kivégzett Török professor fogsági naplója. Közli K. Papp Miklós. 3. Toma, román népballada. Közli Moldován Gergely. 4. Egy hadi ítélet 1849-ben, Koós Ferencztől. 5. Újabb adatok Lovassy László felségserzési poréhez. Közli K. Papp Miklós. 6. Tökölönyé zászlója, elbeszélés Lukácsfytól. 7. Fehér Anna, népballada, közli Lukácsfy. 8. Mirabeau halála Louis Blanétól, fordította a száműzöttek lapjából a „L'Homme”-ból Tussai. 9. Széchy Mária levéltárából (1668). Közli Szilágyi Sándor. 10. Egy bál Mátyás királynál. 11. Egy román népvész naplója (1849-diki román népfelkelés történetéhez). Közli K. Papp Miklós. 12. A Kossuth-banquet Washingtonban (1852). 13. Szent György helyettese Langbeintól, fordította Szász Béla. 14. Egy léghajós. Elbeszélés Jókai Móról. 15. Bölcsődál, Petrusz Jenőtől. 16. Az ó sáncz szorosa, Orbán Balázstól. 17. Dalok Jankához, Sám Lajostól. 18. Darwin elmélete, Herman Ottótól. 19. A kadiessfalvi malom Székely népballada. Közli Szűcs Mihály. 20. A gazdálkodás- és takarékoságról, Janet Pál után Sám Lászlóné. 21. Nagypénteken, Indali Gy. 22. Nagy események dióhéjban. 23. Román népdalok. 24. A munkásokról, Sám Lászlótól. 25. Egy 1632-ik évi fali naptár, közli Jakab Elek. Egy igen érdekes esketés 1563-ból, közli P. Szathmári Károly. 27. A hasznosról és a becsületről, Janet Pál után, Sám Lászlóné. 28. A természettudományok száz év előtt. 29. A csendestengeri vasút pálya. 30. A zsidók manúja. 31. Egy pár szó a komlótermelésről. 32. Szesz finomító gyárak felállítására. 33. A sajt készítéséről. 34. Pár szó a trágyabulladékról. 35. A méter-mérték és súlyrendszer. 36. Bélyegilletékek. 37. Távirtda. 38. Posta. 39. Vasúti menetrendek. 40. A Királyhágón inneni vásárok. 41. Teljes tisztá címűtár a legújabb hivatalos adatok nyomán. 42. Hirdetések.

Tisztá címűtárral 1 frt 30 kr.

Címűtár nélkül 1 frt.

Erdélyi képes nagyobb naptár 1872-dik évre.

Tisztá címűtárral s érdekes tartalommal.

Ára 50 kr.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

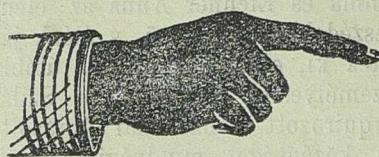
Közhasznú

Erdélyi Képes Naptár

1872-dik szökő évre.

Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására. Sok képpel, tanulságos és mulattató olvasmányokkal.

Ára 26 kr.

Irodai fali naptár

katholikus és protestáns, görög-orosz és izraelita naptárral, bélyegilleték-táblákkal, a kolozsvári levélpósta indulása s érkezése, távirtda, kamat-számítás és árendát mutató táblákkal.

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára 30 kr. postán küldve 35 kr.

Gazdasági zseb-naptár

1872-re.

12-dik évfolyam.

Szerkesztő Kodolányi Antal. Ára 2 frt.

BÁNYAI SÁMUEL

kolozsvári szöcs-mester,

ajánlja a szöcsmester-ég köréhez tartozó, minden névvel nevezhető

(356)

RUHA-BAKTÁRÁT.

(16-16)

Elfogad akár magán, akár postai uton minden szöcs iparágbeli megrendeléseket, s azoknak a legpontosabb és legutányosabb árban kiszolgáltatásukat saját felelőssége elvállalásával igéri. Továbbá ajánlja kitűnő Persiáner Bámbán és Túr süvegeit.

Lakása Kolozsvárt, bel-magyarutca 428 ház szám alatt.

Raktára ugyancsak bel-magyarutca Biasini-ház 442 sz. alatt.

[2-3]

Hirdetés.

Kitűnő szép és jó 42 ezoll hosszúságú

[46]

cserfa eladó,

a va útnál 13 frt.,

házhoz vive 14 frt 12 kr.

Megrendelhető

Tauffer Ferencz

fűszerkereskedésében Kolozsvárt.

(6-*)

(23)

A szentlászói uradalmi erdőigazgatóság nál több ezer darab 20 — 30 hüvelyknyi épületnek való tölgy szálfa, és tízezer öl tűzifa, nagyobb mennyiségben, mint szintén szálaként és ölenként is eladó. Értekezhetni ott helyett az igazgatósággal.

(6-*)

(23)

A szentlászói uradalmi erdőigazgatóság nál több ezer darab 20 — 30 hüvelyknyi épületnek való tölgy szálfa, és tízezer öl tűzifa, nagyobb mennyiségben, mint szintén szálaként és ölenként is eladó. Értekezhetni ott helyett az igazgatósággal.

Tiszta jó borok!!!

Karvázy Gyula

csemege-, bor- és fűszer-üzletében kaphatók: pesetelt kupás (cylinder) üvegekben.

Jó asztali bor . . . . . 1 kupa . . . . . 48 kr.

Finomabb asztali bor 1 „ . . . . . 54 kr.

Bakator . . . . . 1 „ . . . . . 70 kr.

Legfin. 1862-i bakator félkupa . . . . . 50 kr.

Budai ó-bor vörös „ . . . . . 50 kr.

Minden kupás (cylinder) és félkupás üvegért a betét 10 krajczár és ugyanannyiban vissza is vétetik.

Figyelmeztetésül: a fennjegyzett borok a legjobb állapotban adatnak ki, nemkülönben vidéki megrendelések is a legpontosabban küldetnek el.

Karvázy Gyula,

Fötér gróf Teleky-ház

(426)

(18-25)